

a falu

2013. ősz

XXVIII. évfolyam

Megjelenés minden évszakban

› Aprófalvak környezeti politikája

› A falusi turizmus újabb átalakulása

› Szemléletváltás az EU közösségi politikájában

› A nagykunsági fiatalok családképe

A FALU

Alapítva: 1985

Alapító: Agroinform Kiadó
és Nyomda Kft.

Szerkesztő bizottság:

Németh Tamás
elnök

Csatári Bálint
Csonka-Takács Eszter
Dinya László
G. Fekete Éva
Kovách Imre
Ligetvári Ferenc
Mezőszentgyörgyi Dávid
Ónodi Gábor
Podmaniczky László
Szörényiné Kukorelli Irén
Tóth Albert

Szerkesztőség vezetője:
Eperjesi Tamás

Felelős szerkesztő:
Csuták Máté

Felelős kiadó:
Mezőszentgyörgyi Dávid

Nemzeti Agrárszaktanácsadási,
Képzési és Vidékfejlesztési Intézet
1223 Budapest Park utca 2.
Telefon: 06-1 3628100
E-mail: afalu@nakvi.hu
www.agrarlapok.hu

ISSN 0237-4323

Megjelenik minden évszakban

A borítón és a belveken Horváth Anikó
és Csuták Máté felvételei láthatók.

Tartalom

5

Kulcsár Noémi

A magyar falusi turizmus újabb
átalakulása

19

Remenyik Bulcsú,
Tóth Géza

Adatok a magyarországi tóturiz-
mus történetéből

31

Lenkovics Beatrix

Nógrád megye szerepe a hazai
idegenforgalomban

45

Varjú Viktor

Aprófalvak környezeti politikája

57

Patocskai Mária

A lakosság üvegházgáz kibocsá-
tása és a környezettudatosság
vizsgálatai Baján és környékén

71**Romvári Róbert**

A hazai szélenergia-ipar lehetőségei, figyelemmel a hazai szélpotenciálra és a Nemzeti Energiastratégiában megfogalmazottakra

71**Francsics Lili, Eperjesi Tamás**

Az aktív közösségi részvétel jelentősége – szemléletváltozás az Európai Unió vidékfejlesztési politikájában

85**Herbály Katalin,
Örsi Julianna**

A nagykunsági fiatalok családképe napjainkban

93**Bódi Ferenc, Fónai Mihály**

Könyvismertetés

Kovách Imre, Dupcsik Csaba,
P. Tóth Tamás, Takács Judit
(szerk.): Társadalmi integráció a
jelenkori Magyarországon c. ta-
nulmánykötetéről

(MTA Szociológiai Intézet –
Argumentum Kiadó 2013.)

Az **A falu** szerzői és lektorai – a folyóirat újraindítása óta – díjazás nélkül végzik a munkájukat, ezzel járulnak hozzá a fenntartásához. A megjelent írásművek ezért csak a szerző, illetve a Kiadó hozzájárulásával használhatók fel.

A magyar falusi turizmus újabb átalakulása

Kulcsár Noémi

New transformation of the Hungarian rural tourism

Abstract

The study describes the diverse definitions of rural tourism, it gives a structural interpretation of international and Hungarian literature for terminology of rural tourism, and finally based on empirical research delineates how changing is the content of rural tourism services due to the altering needs of today's consumers.

Adatok a magyarországi tóturizmus történetéből

Remenyik Bulcsú, Tóth Géza

Datas from the history of the Hungarian lake tourism

Abstract

The two main objects of the study are to describe the changes in the role of lake tourism in Hungary and to illustrate the development opportunities of the sector. In the western part of Central Europe (Germany, Switzerland, Austria and Slovenia), river and lake tourism have already become a leading tourism product since the 1970s. The rising popularity of ski tourism in the 1960s inspired the population of these countries to live an active lifestyle and that is why the product became a mass tourism product which can be described with the 4 Ss: Ski, Slope, Snow, Sleep. The evolving active summer lifestyle in the countries turned the river and lake tourism into a mass tourism product which can also be described with the help of the 4 Ss: Sailing, Swimming, Summer, Surf. Both of these tourism products started developing in Hungary in the end of the 1970s too, and they became the leading tourism products in the 1980s. These products were able to reach out to the younger age groups (youth tourism), and waterfront and fishing tourism which were associated with them became the main segments of the tourism industry. The improvement of accommodation did not require large investments, because campsites were established along the riverbanks, where camping with tents and caravan tourism have become fashionable. River tourism was developing best on the side of the Danube, the Tisza and the Körös rivers; and the bigger lake such as the Balaton, Tisza and Velencei lake became the most popular spots of lake tourism.

Nógrád megye szerepe a hazai idegenforgalomban

Lenkovics Beatrix

„Vigyázzunk, hogy ne haljanak ki az éneklő népek, a mítoszalkotó népek, a képző asszonyok és faragó emberek, mert az ember hal ki velük. Őrizzük, gyűjtsük, terjesszük műveiket, tanuljunk tőlük, legyen eleven lelkiünk eleven része; a népléttől el nem különült művészete, amely önmagát mondja, mint a természet, s épp ezért bizonyosága a múltnak és maradandóságának.”

(Juhász Gyula)

Role of Nógrád County in the National Tourism

Abstract

The popularity, momentum and hegemony of mass tourism, uninterrupted since the Second World War, seemed to be broken in the 1980s. Mankind began to suddenly realize that its resources were not inexhaustible, and there was a heavy price to be paid for the continuous and merciless exploitation of nature. A new, more gentle trend started to emerge in tourism, too, which has grown into one of the most complex and largest branches of the economy in the world (the 'tourism industry') meanwhile as a result of the warning sound of sustainable development, which turned the attention of people to the values of the countryside (nearly untouched nature, tranquillity, traditions and handicraft products) instead of the bustle of cities, towns, seashores and popular holiday resorts. In Hungary, this trend began with the revival of rural tourism (and related services) with a small phase lag due to the political regime change. This study would like to point out that in the case of mostly rural regions (such as Nógrád County), where there are just a few sights attracting masses of people or typical of urban tourism (e.g., spas, holiday resorts, and entertainment, conference and shopping centres), the what is called countryside (rural) tourism may be a viable tourism product. It transpires from the figures of the tourism satellite account that as a result of its economic weight, it proves to be insufficient for solving the problems of rural areas, but by organising cooperation between (involving) several service providers, it is suitable for diversifying the economy of the countryside primarily as a source of supplementary income. The path

for development may be the sale of comprehensive tourism products in several-day travel packages, developed through the planned and organised cooperation of service providers and organisations. Distrust towards each other, which has been typical previously, must be put aside to achieve success. The possibility of joining TDM organisations operating at various levels or the Palóc Road Cluster in the county and increasing their membership will allow the establishment, marketing and management of a comprehensive and specialised supply of tourism products.

Aprófalvak környezeti politikája

Varjú Viktor

Environmental policy of small rural settlements

Abstract

Recent article is seeking out the environmental attitude and the liaison to environmental policy of local governments, especially focusing on small villages. Research results show that environmental responsibility of settlements was proper in the past few years, however there are differences regarding to the size of settlements. It has revealed that environmental tasks derived by commitments of local governments, and driven by external sources and substitution, it can be characterise as “following behaviour”; endogenous initiation and environmental strategic thinking are usually missing. The state of natural environment of small villages are usually better, however other conditions of liveability are often missing. Due to the better natural conditions small village slightly pay attention to tasks relating to environmental issues.

A lakosság üvegházgáz kibocsátása és a környezettudatosság vizsgálatai Baján és környékén

Patocskai Mária

Investigations of the emission of greenhouse-gases and environmental-knowledge in Baja and around

Abstract

One of environmental crises of today which is threaten current human well-being is the global climate change. The reason of this process is alteration of atmospheric constituents that adversely affect the quality of the current civilization. There are natural factors involved in climate change, but at the center of the studies are the negative effects in the climate caused by the human being, these results stem from current production and consumption structure and technology of the human. The main reason of this is the current huge energy input demand, which is ensured by a large proportion of fossil resources with release of significant amount of greenhouse gas (GHG). To define the amount of this can be an appropriate marker one of the ways of human environmental degradation. There are those kind of lifestyle actions and habits which impacts on the environmental. These are determined by mental level in connection the environment among other factors. I assume that they are different in artificial (city) and nearly natural (village) settlement systems. The study shows regional differences of GHG emissions from the largest energy-using activities of the population. Besides the study looks for relationship between environmental attitudes and local GHG emissions of the population.

A hazai szélenergia-ipar lehetőségei, figyelemmel a hazai szélpotenciálra és a Nemzeti Energiastratégiában megfogalmazottakra

Romvári Róbert

Abstract

In a previous article the present state of wind energy utilization in Hungary was summarized in details. This paper describes the future possibilities of this renewable energy type with special regard to the Hungarian natural wind energy potential in accordance with the statements of the National Energy Strategy. Also the commitments about the national wind energy utilization of the period between 2010 and 2020 declared in the Hungarian Renewable Energy Utilization Action Plan are reviewed. Based on the above facts it can be concluded that the utilization of wind energy for electric power generation would play a considerable role within medium term national renewable energy production.

Az aktív közösségi részvétel jelentősége – szemléletváltás az Európai Unió vidékfejlesztési politikájában

Francsics Lili, Eperjesi Tamás

A falu előző lapszámában három írás is foglalkozott az idén decemberben véget érő európai uniós költségvetési időszak vidékfejlesztési forrásainak hazai felhasználásával, az eredmények értékelésével. Elemezték a LEADER hazai tapasztalatait, de érintették az új, 2014–20-as tervezési időszak vidékfejlesztésének várható magyarországi hatásait, például a CLLD (a közösség által vezérelt helyi fejlesztések) módszerének az esélyeit is. Úgy gondoljuk, hogy ennek a tanulmánynak abban a számban lett volna a legjobb helye. Miután Szerkesztőségünk azt tervezte, hogy megkísérel egyfajta szakmai vitát kezdeményezni e témában, mintegy első hozzászólásként közöljük most ezt az írást, amely segíthet annak a megértésében, hogy hogyan, milyen alapvető szemléletváltások során jutott el az Unió Közös Agrár- és Vidékpolitikája a közösségi alapú vidéki gazdaságfejlesztés új szervezeti és módszertani megoldásainak kimunkálásához. Reméljük, mások is követik a példát, és folytatják a polémiaát.

Szerkesztőség

The importance of active community participation –attitude change in the EU rural development policy

Abstract

Approaching to the end of the current European Union budget period and due to the preparation for the next seven-year period, increasing attention is paid to the summarizing experiences of the different development programmes and the planning issues of the new programmes based on them. Therefore, it is worth to examine how the early rural development approach of the EU has changed and which processes lead from the former agricultural perspective to broader economic aspects and then such a rural development policy that is

taking into account more and more social aspects. The LEADER, which is one of the most successful Community Initiative of the EU, was the first programme that applied in practice the approach of building on the active participation of local communities during the creation of their strategy as well as the implementation of it. Due to the positive experiences, not only the continuation of the programme was evident, but the EU has decided on a wider application of the approach, namely the introduction of community-led local development (CLLD). For Hungary it is particularly important to consider that the implementation of jointly developed plans could develop the culture of cooperation, strengthen communities through democratic processes and the experience of active participation could contribute to social cohesion as well as assert the common identity of people living in the same area.

A nagykunsági fiatalok családképe napjainkban

Herbály Katalin – Örsi Julianna

Family image of the youth in Nagykunság today

Abstract

The political and socio-economic changes of the 20th century in Hungary also affected the local communities. The paper is about the transformation of the institution of family and is based on the opinions of the high school-aged youth. Our survey conducted in small towns of Nagykunság (part of the Hungarian Plain) equally focuses on mate choice habits, types of cohabitation, attitudes of marriage, family planning, relationship of spouses and the contact keeping among generations. Regarding the economic role of the family, special attention was paid to the development of division of labour inside the family. It was concluded that the members of the young generation due to their upbringing partly live the traditional life of the small rural families, and the relationship between the different generations within the family is also kept alive. Meanwhile, they also accept the values conveyed by the modern urban lifestyle. Besides the positive tendencies, the increasing number of negative phenomena loosens the bounds of families and the local communities, which hampers the development of rural areas. For this reason it is important to improve the living conditions of the rural youth and families.

Szerzők

Bódi Ferenc	tudományos főmunkatárs MTA TKK Politikatudományi Intézet
Eperjesi Tamás	vidékfejlesztési igazgató Nemzeti Agrárszaktanácsadási, Képzési és Vidékfejlesztési Intézet
Fónai Mihály	habil., tszv egyetemi docens Debreceni egyetem ÁJK Közpolitikai és Alk. Szociológiai Tanszék
Francsics Lili	tervezési referens Nemzeti Agrárszaktanácsadási, Képzési és Vidékfejlesztési Intézet
Herbály Katalin	intézetvezető, főiskolai tanár Műszaki és Agrárgazdálkodási Intézet
Kulcsár Noémi	adjunktus BKF Turizmus és Vendéglátás Intézet
Lenkovics Beatrix	tanársegéd BGF KVIFK Vendéglátás Intézeti Tanszék
Örsi Julianna	habil. egyetemi tanár, elnök Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Tudományos Egyesület
Patocskai Mária	főiskolai adjunktus Eötvös József Főiskola Pedagógusképző Intézet
Remenyik Bulcsú	adjunktus BGF Turizmus Intézeti Tanszék
Romvári Róbert	tervezési referens Nemzeti Agrárszaktanácsadási, Képzési és Vidékfejlesztési Intézet
Tóth Géza	tudományos főmunkatárs Központi Statisztikai Hivatal
Varjú Viktor	tudományos munkatárs MTA KRTK RKI Dunántúli Tudományos Intézet

